

Elsamverkan- roll och uppgift

Det moderna samhället är idag mycket beroende av elkraft och landet är därför extremt känsligt för störningar i elkraftdistributionen. Olika situationer, till exempel höga vindhastigheter med stormfälld skog, innebär stora påfrestningar på elnätet.

Elkunder och myndigheter har därför stora krav på nätföretagen att de håller hög standard på anläggningar och elnät. Företagen bör ha tillgång till egen personal eller kontrakterade entreprenörer för att drift, underhåll och störningsavhjälpning ska fungera.

Elnätsföretagen har, i Energiföretagen Sveriges regi, utvecklat en störningsberedskap för lokala och regionala störningar. Organisationen är uppdelad i sju samverkansområden, dessa områden är indelade efter geografiska och meteorologiska förutsättningar. Ledningen för dessa samverkansområden (ESL = elsamverkansledning) består av en ordförande och 7 – 13 stycken ledamöter från branschföretagen i området, representanter från Energiföretagen Sverige och Svenska Kraftnät. För att åstadkomma kontinuitet och stabilitet finns det en princip att medlemsföretagen i respektive elsamverkansområde väljer personer som ingår i ESL:s regionala ledningsgrupper. Högst halva antalet ledamöter byts ut vid samma tillfälle.

Hur fungerar elsamverkan vid en större driftstörning?

Ett exempel på en driftstörning kan vara en allvarlig vädersituation. En vädervarning kan utfärdas om kraftiga vindar och eller i kombination med kraftigt snöfall. Nätföretagen i utsatta områden förvarnar i sin tur personal eller entreprenörer om förhöjd beredskap. ESL i berörd region samråder med enskilda nätföretag i området om verksamhet ska igångsättas. Om så är fallet börjar man med att sammanställa och analysera skadeläget inom det egna drabbade elområdet. Genom fortlöpande rapporter om status ute på fältet samt i den mån nätbolagen prenumererar på prognoser från SMHI ger ESL förslag på resursprioritering i de områden som är i störst behov av insatser.

Vid behov rekviderar nätföretagen tillgänglig personal från andra områden, utan att för den skull riskera verksamheten i andra delar av landet, att stödja och avlösa reparationsteamerna. Vid längre förflyttningar av resurser kan Försvarmakten, genom samverkansavtalet med Svenska Kraftnät, transportera resurserna till utsatt område. Svenska Kraftnät har genom frivilliga avtal möjlighet att rekvidera resurser i form av frivilliga inom försvarsorganisationerna.

Vilka hjälpmedel har ELS att tillgå?

Genom det databaserade verktyget SUSIE (Samverkan Under Störning Inom Elförsörjningen) har ESL möjlighet att få en övergripande helhetsbild över situationen. SUSIE är ett nationellt webbaserat verktyg framtaget för att underlätta samverkan mellan elnätsföretagen vid större störningar. För att få en lättfattlig bild över situationen finns det en karta över Sverige inlagd i SUSIE. Kartan är indelad i tre olika nivåer.

- 1: a Hela landet.
- 2: a Elsamverkansområden. I ett inzoomat område kan ledningen sammanfatta strömlösa områden och vilka resurser som finns. Denna sammanfattning bygger på de reparationsprognoser som nätföretagen kontinuerligt rapporterar in.

3: e   Kommuner. En eller flera färgmarkeringar på kartan visar hur hårt ett nätområde i en kommun är drabbat samt ger en prognos på hur länge reparationsarbetet antas ta.

De färgmarkeringar som används är:

Vit	Inget rapporterat	
Grön	Inga störningar	
Gul	Störning < 1 dygn	bedömd/varaktighet
Orange	Störning 1 – 2 dygn	-"-
Röd	Störning > 2 dygn	-"-

I SUSIE kan även ESL få en uppfattning om i vilken status nätföretagens reparationsinsatser befinner sig i för att där avgöra vilka som är i behov av extra resurser. ESL försöker i möjligaste mån att använda de resurser som finns i närområdet. En annan funktion som finns i SUSIE är "Dagboken". I denna dagbok antecknas händelser, beslut och åtgärder eller annat som är av betydelse att dokumentera. Denna dagbok tillhör respektive användare och det är därför inte självklart att kunna gå in och läsa respektive dagbok.

Vem kan informera om elsituationen?

De som har det övergripande ansvaret för att information kommer ut till allmänheten om en driftstörning är elnätsföretagen. Via egna hemsidor, sociala media och via en koppling från SUSIE till Sveriges Radios trafikledning, kan information snabbt komma ut till allmänheten. I SUSIE kan alla som är registrerade som observatörer gå in och hämta information om hur störningssituationen ser ut i elsamverkansområdet. Exempel på observatörer är Länsstyrelser, MSB, Försvarsmakten, Rikspolisstyrelsen och kommuner.